

Ne misli, da ti bodo imperialisti prizanesli z atomsko bombo, če ne boš podpisal zahteve za njeno prepoved. Ne bodo pa mogli izvesti tega zločina, če bomo vsi ljudje strnjeno glasovali proti njeni uporabi.

Podpiši še danes, jutri bo že morda prekasno!

Cena 15 lir

Obnovljena izdaja leto II. štev. 81.

TRST SOBOTA, 8. JULIJA 1950.

Trumanov imperializem doživlja na Daljnem Vzhodu neprijetna presenečenja INTERVENCIJA AMERIŠKIH ČET ne more upogniti korejskega ljudstva

Nadaljnji dokazi, kako so ameriški imperialisti in njihovi hlapci v Koreji pripravili osvajalno vojno - Nota vlade Kim Ir Sena in izjava Gromika - Govorice o uporabi atomske bombe

Cete ljudske armade Koreje so prebile tudi ameriško obrambo črto južno od Suwonu ter zavzele mesta Honan, Piongatek in važno cestno križišče Cungju. Ameriška divizija je izgubila skoraj vso svojo težko orožje in streljivo ter se umika na reko Kum, severno od sedanega (tretjega) glavnega mesta južne vlade, Tajdena. Celotna ameriška komanda v Koreji je morala priznati, da so izgube v toponisti v materialu eskoraj popolne, medtem ko so občutne izgube v moštvi. Tako se tudi ameriška vojska v boju ni izkazala mnogo bolje od južnokorejske.

Oddelki korejske ljudske vojske, ki so bili izkrcani na začetku sovražnosti v bližini pristanišča Fusan, so razširili krog svojih operacij. Pridrži so se jim številni partizanski oddelki in krajevno prebivalstvo. Sedaj pridirajo proti severu, proti mestu Tejon, da bi se tako združili z divizijami severne vojske, ki prodira v smeri Tajdena proti jugu. Na ta način se približuje trenotek, ko se bodo ameriške čete nahajale med dvema ognjenima.

Pristranost komisije OZN

25. junija se je nahajala v Južni Koreji časovna komisija OZN, ki jo sestavljajo Ameriki prijazni delegati (tako je njihova svedostjostnost neporečena). Ta komisija je poslala takoj potom radija poročilo na OZN. V poročilu obvešča OZN, da je Demokratična republika severne Koreje znanila preko radija, da se čete Južne Koreje na treh mestih mejo ter začele ofenzivne operacije, ki predstavljajo pravi napad. V radijskem poročilu je opozarjala vlada Severne Koreje vlado Južne Koreje, da naj takoj prekine operacije, sicer bo pristopila k odločnim korakom. V svojem poročilu piše delegacija OZN, da je vlada Singman Rheeja zanikala poročilo radija Pjongjang. Na osnovi tega je komisija OZN v Koreji smatrala, da se spor lahko reši pot direktnih pogajanj ter predložila, da bi ona podvela korake v tej smeri.

V poročilu časovne komisije OZN, v kateri se nahajajo prijateljski zbirki, ni torej niti besedice o tem, da bi bila Severna Koreja napadale, ne go izlegla nasprotno, čeprav se komisija o tem ne izraža.

Cetorej upoštevanje dejstvo, da se komisija OZN v Koreji ni hotela izraziti, kdo je napadalec in da se nasprotno dali vodilni ljudje Južne Koreje kot tudi ZDA razne vojne izjave še pred spopadom, nam je popolnoma jasno, kdo je pripravil in sprožil spopad. Tako je Singman Rhee, še pred 25. junijem izjavil večkrat: «Moja vojska je pripravljena za napad proti Severni Koreji». Ameriški vojni hujskač, Dulles, ki je imel tudi več sestankov z Mac Arthurjem in drugimi ameriškimi osebnostmi, je izjavil komaj teden pred začetkom državljanske vojne v Koreji: Oči sveta so obrnjen na vasa.

Lažnjivo je nadalje vse pisanje reakcionarnega tiska da Singman Rheejeva klika ni bila pripravljena in da ni imela primerne orožje ter vojske. Po izjavi ameriškega tiska in vladnih osebnosti Južne Koreje je štela južna vojska 100.000 mož, ki so bili oboroženi z dobrim in modernim ameriškim orožjem. Tako je dal general Roberts, vodja ameriške vojsne misije v Koreji izjavo dopisniku «New York Herald Tribune» (5. junija): «V Koreji imamo ameriški dovolj plačevalcev izvrstnega psa čuvaja za svoje investicije v tej deželi. To je sila, ki smo jo organizirali z najmanjšimi stroški, ki je zgovern dokaz, kako more modra razdelitev 100 ameriških častnikov pripraviti 500 tisoč vojakov, ki bodo streljali za vas. Edina stvar, ki ji rabijo sile Singman Rheeja je napad v velikem obsegu». Izjava gre krvi železnega ameriškega generala ne rabi nobenega komentarja. Ona je dokaz, kako so imperialisti pripravljali vojno in hoteli uporabiti ljudstvo Južne Koreje kot topovsko meso. Nič čudnega ni, če taki načrti niso bili po volji vojakom južnokorejske armade in je bila ta v nekaj dnevi razbita.

Ameriški častniki vodili Rheejevo vojsko

Laž so tudi reakcionarne vesti, da je imela južnokorejska armada samo lahko orožje. 18. aprila je javila ameriška novinarska agencija INS iz Koreje sledečo vest: «Ameriški inštruktorji so izvežebali v treh mesecih mrliških večer in korpus topništva Južne korejske in tako pospešiti tretje svetovno klanje in s tem popolno uničenje naše dežele, ali pa se odločno uprejo tem zločinskih nakanam. Prva odločitev bi pomenila neizbežno katastrofo za naše Ozemlje in vse njegove prebivalce. Druga pa pomenja ohranitev miru, dosegno neodvisnosti in blagostanja. Za to sva za nas Tržačane borba za mir in pa za zahteva za imenovanje guvernerja in odhod vseh okupacijskih čet isto-vetna vojna.

republike. Ta korpus je oborožen z ameriškim topovi 105 mm. Večbanje je imelo svoj višek v velikih strelskih vajah, pri katerih je bil prisoten tudi predsednik Rhee. Spremljali so ga ameriški vojaški strokovnjaki.

Kakšni so bili razlogi za napad Južne Koreje proti Severni? V svojem poročilu v komisiji za zunanje zadeve je tov. Socimmaro izvrstno obrazložil to vprašanje. Razlogi so dvojni: notranjepolitični in zunanjepolitični. Politični položaj v Južni Koreji je postajal iz dneva v dan slabši. Nezadovoljstvo je naraslo. Tako je bilo na dan samega napada v Južni Koreji izvedeno 14 tisoč aretacij političnega značaja, a ubit je bil vodja opozicije v južnokorejskem parlamentu. Celotna angliški tisk je označil ta uboj, za umazano zadevo. V tem položaju je videla Singman Rheejeva klika edino rešitev v zunanjepolitičnih uspehih, v zunanjih zmagah. Po vzorcu Hitlerja in Mussolinija se je ta klika oborožila ter pristopila tudi k enakemu napadu na svojega severnega sosedu. Vendar so se stvari temeljite izpremenile od poslednje vojne pa do danes. Čeprav šteje Severna Koreja je tretjino celotnega prebivalstva, se je za primer napadov (obmejnih incidentov) je bilo do sedaj že preko 1200 dobro pripravilo. Po drugi strani pa je bilo dobro in podzajalno organizirano tudi ljudstvo Južne Koreje. Tako je doživela fašistična vojska vključ vsem pripravam poraz in razsulo.

Reakcionarna propaganda dokazuje, da so na napadete čete Severne Koreje, češ one so prodrele na južno ozemlje, ki je bilo buje neprilavje. Vendar imamo prav po vojni primer, koje napadalec bil takoj na samem začetku poražen.

Tudi v preteklem tednu so čete ljudske armade v Koreji napredovale na vseh odsekih, zavzele Suwon, Inhon in celo vrsto drugih mest ter prodrele nadaljnih 50 do 80 kilometrov. Ze v prejšnji številki smo poročali o zločinskih napadih ameriškega letalstva na mesta Severne Koreje, kar pomeni klanje civilnega prebivalstva. V četrtem so poročali, da je ameriško letalstvo uničilo od začetka operacij v celoti 7 severnih tankov. V kolikor ne gre tudi pri tej številki

za fantazijo, je nedvomno zelo skromna.

Razsulo južnokorejske vojske je prisililo ameriške imperialiste, da so dokončno odvrli vsako krinko. Sedaj je jasno, da gre za neuvetno ameriško intervencijo v notranje zadeve korejskega naroda. Ameriška vlada je v preteklem tednu sklenila, da bo poslala v Južno Korejo svojo vojsko. S tem so imperialisti priznali, da korejski narod noče imeti Singman Rheejeve klike ter da je vrhovni poveljnik ameriških intervencij letalstva in mornarice ZDA.

Vojaki južne Koreje se nočejo boriti za tužce

V začetku tedna je upala vsa svetovna reakcija, da bo intervencija ameriških čet na mah prokrenila situacijo. Tako se je «Gornje di» v Triestu razpisal, kako ameriške čete ne bežijo, če so pa že prisiljene umakniti se, da vsaj odnesejo s seboj orožje (južnokorejske čete so namreč pustile vse na cedilu). Te govornice pa so bile postavljene na laž že v soboto, ko se je izvedelo, da je vrhovni poveljnik ameriških čet v Koreji, John Churec pobegnil

iz Suwonu, še predno so se pojavile čete demokratične armade ter bežal kar 100 km do Taidena. Prestrašilo so ga samo neke neprotne vesti, da je severnokorejska vojska pred vrati Suwonu. Zaradi te sramote je bil tudi razrešen vseh dolžnosti.

V sredo je stopila ljudska vojska Koreje v stik s celo ameriško divizijo. To se je zgodilo južno od Suwonu. Seveda ni pokazala ameriška vojska prav nobenega posebnega odpora in se je ravnatoka umaknila. To je popolnoma razumljivo. Američani se namreč nočejo sami boriti, nego bi hoteli, da nastopijo drugi narodi kot topovsko meso za njihovo vojno industrijo.

Izgleda, da se tudi ameriški vodilni krogi zavedajo, da ne bodo ameriške čete nikakor srešile Singman Rheejeve klike propaganda. V iskanju novih sredstev govorijo zločinski organizatorji novega svetovnega klanja vse pogosteje o tem, da bi odvrli atomsko bombo na Pionjang, glavno mesto Severne Koreje. Vlada južne ZDA so izjavili, da «za sedaj se nimajo takih načrtov», to očitno zato, ker bi bilo dokaj težko govoriti o empirijevalni akciji ZDA v Koreji, če bi uporabili atomsko bombo. Poleg tega

pa je že dosedanja ameriška napadalnost odbila vse Azijske države ter osamila do neke mere ZDA tudi od kapitalističnih dežel v Evropi (celo Anglija je izjavila, da ne bo poslala svojih čet v Korejo). Nadaljnja napadalna dejanja pa bi privedla do popolne osamitve ameriških imperialistov. Borba delovnih in demokratičnih množic proti vojni in proti intervenciji v Koreji je seveda v tej zadevi odločilna.

V preteklem tednu je poslala vlada Severne Koreje protestno noto na OZN zaradi neveličkih bombardiranj civilnega prebivalstva in nesramne intervencije ZDA v Koreji. V notni povdarja vlada Kim Ir Sena tudi protizakonitost sklepov takozvanega «Varnostnega sveta».

Tudi predstavnik Sovjetske zveze v OZN, tov. Gromiko, je podal izjavo v vprašanju Koreje, kjer je posebno poudaril, da je napad začela klika Singman Rheeja in je Amerika intervenirala brž, ko je videla, da bo njen varovanec propadel. V nadaljevanju je tov. Gromiko podrobno dokumentiral nezakonitost sklepov «Varnostnega sveta», ker nista bila pristojna predstavnik Sovjetske zveze in Ljudske republike Kitajske.

TAKO ODGOVARJA LJUDSTVO VOJNIM HUJSKAČEM Vedno novi milijoni ljudi podpisujejo proti atomski bombi

Poziv Tržaškega odbora miru - Stockholmska resolucija doživlja zmago-slavja po vsem svetu - Pri Daciju podpisalo 98 odst. vsega prebivalstva

Glavni svet miru za Tržaško ozemlje je ob prisotnosti krajevnih odborov po predčuti poslednjih dogodkov na Daljnem Vzhodu sprejel sledeče sklepe:

1) sklene, da bo začel objasnjevalno akcijo, da tako seznanji javnost z resnico o ameriškem napadu proti LR Koreji, LR Kitajski, LR Viet-Namu, Filipinam in Maleziji v prihodnje istočasno v teh napadih premišljeni načet ZDA, da izkorističajo te baze ustvarijo Pacifiški pakt.

2) poziva vse partizane miru Tržaškega ozemlja in vse državljane, ki jim je lastna in njihovega me-

sta usoda pri srcu, da se pridružejo borbi, ki jo vodi Tržaški odbor miru, proti atomskemu orožju, najgrozljivejšemu orožju vseh voj. Poziva vse prebivalstvo, da kar najbolj ojači akcijo za nabiranje podpisov in se tako odločno zopreusti onim, ki bi hoteli razširiti korejski spopad v svetovno klanje, ki bi nasemu mestu, ki je že voj-laska baza, prineslo nepregledna uničenja.

Zločinski ameriški napad na Korejo in Formozo je zbudil iz dose-danje brezbriznosti tudi one, ki se doslej uspravali v trdnem prepričanju, da vojne sploh ne bo ali kvečjemu šele čez dolga desetletja. Dogodki zadnjih dni so pa jih nenadoma predramili iz lepih spanj. Znašli so se pred krutimi dejstvi, ki dokazujejo, da imperialisti ne bodo pomišljali niti trenutke, sprožiti svetovno klanje, kadar jim bodo to narokovali njihovi grabežljivi interesi. In resnično iz vsega sveta prihajajo poročila, da se priključujejo akciji za prepoved atomske bombe vedno novi tisoči in milijoni ter da prihajajo v velikem številu podpisovati tudi oni, ki so doslej odklonili svoj podpis v plebiscitu miru.

Po vsem svetu gre val protestov proti napadnim politikam ZDA, ki preti razširiti intervencijo na Daljnem Vzhodu v požar nove svetovne vojne. Med prvimi je izdala proglas Komunistična partija ZDA, ki prubija, da ima ta napad na azijske narode edini namen, da jim ameriški bankirji in industrijalet ugrabijo njihova naravna bogastva.

Akcija za nabiranje podpisov je dosegla v mnogih državah zavidljive številke. Največji odziv je seveda v Sovjetski zvezi in deželah ljudske demokratične, kjer ljudje svobodno morejo izraziti tu največje svoje želje in ni nikogar, ki bi jih upal z grožnjo odganjati od te njihove pravice, kakor se na žalost le prečesto dogaja v kapitalističnih državah. V večini teh držav so že presegli podpis polovico prebivalstva. Na Madžarskem so prišli že nad 80 odst. vseh ljudi. Francoski partizani miru so dosegli velike uspehe pri pobiranju podpisov za prepoved atomske bombe. Začetkom julija je bilo nabranih že nad deset milijonov podpisov. Tudi v Italiji napreduje ta akcija zelo zelo. Mesti Firenze in Livorno sta že prekoračili 50 odst. vsega prebivalstva, Rim 40 odst., Bologna 42 odst., Milan 34 odst. Mno-gov vasi in mestnih predelov je doseglo že nad 90 odst., nekateri celo 100 odst. vseh prebivalcev.

Titofašistična provokacija z najd-bov orožja na parniku «Vettor Pisani» bo imela v kratkem svoj epilop pred sodiščem, vendar doslej še ni določen datum razprave. Prvotno je nameraval napraviti velikanski zastrašovalni proces pred vojskimi sodiščem in pri zaprtih vratih. Toda pod težo razkrinkanj je provokacija so pa tudi titovski sami sprevideli, da je bolje napraviti javen proces in pred rednim sodiščem. «Obtožnice» bodo bralnih koprski odvetniki Stocca, Della Savia in Degrassi.

Sele po enem mesecu zapora so 29. junija dovolili svojem obtožen-cu, da morejo prinesiti hrano en-

krat tedensko. Med ljudstvom, ki je prepričano v njihovo popolno nedolžnost gre glas da sploh ne bodo sojeni zaradi najdenega orožja, temveč iz povsem drugih razlogov. Onega, pravijo, ki je podtaknil orožje, da so te prijeli.

Se vedno trajajo omejitve prome-ta tako na škojškem bloku kot tudi na pomolu v Koprju. Po izjavi neke oznovke z Vojne uprave, ki je se vozila z ladjo v Trst, bo promet postopoma še bolj skrčen, do-klker ne bo popolnoma ukiniten.

Na blokih se dogajajo obžalovanja vredni prizori, ko morajo ljudje čakati ob vsakem vremenu ure in ure, marsikdaj tudi vose noč, da bi

POLAGOMA PLAHNI TITOFASIŠTIČNA PROVOKACIJA POSADKE PARNIKA «VETTOR PISANI,, ne bo sodilo vojaško sodišče v Koprju

Neverjetne surovosti miličnikov povzročili smrt stare žene Mladina beži iz cone B, da se odtegne «prostovoljnemu» delu

krat tedensko. Med ljudstvom, ki je prepričano v njihovo popolno nedolžnost gre glas da sploh ne bodo sojeni zaradi najdenega orožja, temveč iz povsem drugih razlogov. Onega, pravijo, ki je podtaknil orožje, da so te prijeli.

Se vedno trajajo omejitve prome-ta tako na škojškem bloku kot tudi na pomolu v Koprju. Po izjavi neke oznovke z Vojne uprave, ki je se vozila z ladjo v Trst, bo promet postopoma še bolj skrčen, do-klker ne bo popolnoma ukiniten.

Na blokih se dogajajo obžalovanja vredni prizori, ko morajo ljudje čakati ob vsakem vremenu ure in ure, marsikdaj tudi vose noč, da bi

Preizkusni kamen

skušajo oprati vojne hujskače ZDA z besedami: «Toda njihova (LR Koreje op. ur.) akcija je izvala reakcijo ameriških imperialistov...» Tako torej ubogi Truman je bil izuvan, potem ko je postavil protiljudsko vlado, jo sku-val, da je poslala neprestano svoje čete napadati LR Korejo in pobijala mesečno na tisoče patriotov v Južni Koreji. Truman, ki je par dni prej poslal svojega agenta Dullesa na 38. stopni, in preko Mac Arthurja, Johnko, Bradeja I. dr. pripravil vse potanko za napad na LR Korejo, ki pa je, hvalabogu, spodletel prav iz istih vzro-kov kot je kitajsko ljudstvo vrglo članki o Koreji, ki boste po svojem protisovjetizmu, pa niso prinesli ne omeje samega stvarnega dokaza o oči-tani krivdih ZD. Nad vse značilno je, da niso prinesli svojih bralcev niti vsemu svetu znanih dejstev, ki jasno dokazujejo izkušeno krivdo ZDA in Singmana Rheeja.

Nasprotno! V nedeljskem uvodniku

SLOVENCIMAMO PRAVICO do svoje šole v Gornji Kolonji

Slovenski starši s Konknela, G. Kolonje in Vernielisa zahtevajo otvoritev slov. osnovne šole, za katero je predpi-sano število učencev - Potreben je tudi slovenski vrtec

Kakor je znano, grade v Gornji Kolonji novo šolo, v kateri bo šest učilnic. Šola bo predvidoma dokončana do jeseni, ko se začne novo šolsko leto.

Toda do danes še niso hoteli šolske oblasti povedati kakšno šolo mislijo nastaniti v novem posloju. Na izrecno vprašanje svetovalca tov. Bidovca v občinskem svetu je prof. Sciolis odvrnil, da mu ni znano kakšna šola bo v posloju, čeprav je gotovo to vedel, saj je že zgradila tržaška občina in bi potemtakem morala vedeti, v kakšen namen. Vsekarer se je ta referent skamen izogniti neprijetni diskusiji in zahtevam, da se odpre tudi slovenska šola in vrtec za otroke iz Gornje Kolonje, Konknela in Vernielisa.

V sredo 5. julija se je v Prosvetnem domu na Konknelu zbralo preko 30 staršev šoloboznih otrok iz navedenih krajev, da bi razpravljali o naj-nostni otvoritve slovenske šole in vrta v novem šolskem posloju. Na sestanku je kot prvi spregovoril predsednik SHPZ tov. Justo Kotuša, ki je poln-sti vprašanja slovenskih šol v Trstu in se posebej zdelo nose šole v Gornji Kolonji. V diskusiji je bilo ugotovlje-no, da bi za to slovensko osnovno šolo prihajalo v poštev nad 25 šoloboznih otrok, s čemer bi bili izpolnjeni pogoji za njeno otvoritev v smislu predpisov ZVU. Doslej so morali s Konknela hoditi otroci v osnovno šolo na Opčine, s Kolonje pa v Rojan. Na ta način je morala mnogo otrok na-

praviti dvakrat dnevno po pol ure in več poti, kar je bilo posebno ne-prijetno v zimskih mesecih.

Prav tako so starši iznesli vprašanje slovenskega otroškega vrta, ki bi bil zelo potreben za te kraje, ker so ma-tere vse zaposlene, bodisi v mestu, bodisi pri domačem delu. Tudi za vrtec je na razpolago mnogo slovenskih otrok.

Končno so nanizali soglasno izgla-sovalno resolucijo, ki jo bodo podpisali vsi starši otrok za novo slovensko os-novno šolo in vrtec. V tej resoluciji, ki bo po podpisu vse prizadetih star-šev poslana na Vojško upravo, zahtevajo od oblasti, da se s šolskim letom 1950-51 otvori poleg italijanske tudi slovenska osnovna šola ter slovenski otroški vrtec, za katera je dovoljeno število otrok.

Prepričani smo, da bodo pristojne oblasti uvidale upravičenost te zahteve ter otvorile slovensko šolo, ki bo v prostornem posloju s šestimi učilnicami imela dovolj prostora poleg italijan-skih razredov. Z dopoldanskim in po-poldanskim poukom je mogoče nastati dvanajst razredov. Prav isto velja tudi za vrtec, za katerega bodo na raz-polago še nadalje učilnice. S tem bo veliko pomagano slovenskim staršem, zlasti pa bo omogočeno potujevanje naše mladine.

120 ljudi ubili francoski okupatorji

TUNIS - Prejšnji teden, v četret-tek, so bile v glavnem mestu franco-ske Tunizije velike demonstracije domačega prebivalstva, ki je zah-tevalo neodvisnost in odhod okupa-cijskih čet. Francoska policija in vojska sta začeli streljati v množi-čo ter ubili 120 oseb, nad 200 pa ranili. Tunizijski rodoljubi so po-slali Trygve Lju poslanico, kjer pro-testirajo proti tem barbarskim me-todam francoskih kolonialistov.

Hitlerjev prijatelj se je vrnil v Belgijo

BRUXELLES - Ker so klerikalci dosegli na zadnjih volitvah večino, čeprav zelo nezamno, so poklicali na prestol kralja Leopolda, ki je sodeloval za časa vojne z nacisti. Za njegov današnji prihod v Bel-gijo pa so vse ostale stranske napo-vedale velikansko protestno zborova-nje.

Vsak teden nova vlada v Franciji

PARIZ - Prejšnji teden sestavlj-e-na francoska vlada pod predsedni-štvom Queillea je dobila nezagupano parlamenta že na prvi seji Podala je zato ostavko. Mandat za novo vlado je dobil Guy Mollet.

Nauk iz Koreje

Ameriški zločinski napad na Ko-rejo in na Formozo je sprožil celo vrsto vprašanj, ki so življenskega pomena ne le za narode Daljnega Vzhoda, temveč tudi za vse ostale narode sveta. Prvo in najvažnejše med vsemi vprašanji je kako ohrani-ti mir v svetu in preprečiti, da se spor iz Azije ne prenese na osta-vele. Prav tako pa je važno vpraš-je, kako preprečiti podobne provokacije imperialistov v drugih delih sveta.

Korejski primer more služiti od-rej kot velik nauk, s katerim bo mogoče v bodočnosti odvrniti silne provokacije ali pa jih vsaj predhodno razkrinkovati. To delo predhodnega razkrinkovanja je mo-žnostno najlažje opraviti proti ne-iznajetkovitejšim orožjem proti ne-iznajetkovitejši vojni. Na eni strani je mo-žnost nameravano provokacije pre-prečiti, na drugi strani pa pridobiti čim več množice v borbi pro-ji vojnim hujskačem.

Za nas Tržačane je ta nauk še posebno velikega pomena. Naše Ozemlje, ki je že tri leta pod ita-liansko okupacijo anglo-ameriških in jugoslovanskih čet, se nahaja namre- v zelo podobnem položaju kot dežele Daljnega Vzhoda, katere je Truman proglasil za obrambno pod-ročje ZDA. Na isti način bi to mo-gel proglašiti tudi tudi za evrop-ske dežele in se posebej za Trst. Če se že itak nahaja pod okupacijo njegovih čet. Kot nam zgodovino pričajo dosežki zadnjih 13 dni v Pačiciu, tudi ne moremo pričavo-vati, da bi nam v primeru podob-ne imperialistične pustolovšine mogla kaj koristiti jamstva Var-šavskega sveta in mirovne pogodbe, katero tako Anglo-američani, ka-kor tudi Beograjska in rimska vla-da je tri leta načrtno kršilo.

Položaj za nas Tržačane je še toliko bolj kočljiv, ker smo poleg vojske okupacije še obdani od dveh držav, Jugoslavije in Italije, ki sta svojo zunanjo politiko popolnoma podredili interesom ame-riškega imperializma. Tudi v korejs-kem primeru sta obe vladi to jasno dokazali s tem, da sta od-krilo ali prikrilo podpori težnje Trumanove osvajaške politike. Itali-ja je poleg tega članica Atlant-skega vojnega pakta, v katerega je vključeno tudi anglo-ameriško pod-ročje Tržaškega ozemlja in ki daje četam ZDA vsak trenutek možnost orozorožene intervencije v atlantskih deželah in - po potrebi in sodbii Amerike - tudi preko njihovih meja.

Po volji ameriških vojskarskih kro-voj je bil Trst spremenjen v vojsko-bazo, v izhodišče za vojne po-uhode proti deželan ljudske demo-kracije in Sovjetski zvezi. Poleg tega, da je naše mesto takoj upo-rabno kot pristanišče za vojne la-dje in izkrcavanje čet, kakor tudi kot baza za letalske napade, je obenem tudi strateško izhodišče za pošiljanje čet na fronto. Poleg že-zeznih prog vodiljo v zaledne dr-žave tudi nove strateške ceste: pre-ko Vidma, Trbiža in Avstrije na Madžarsko in češko mejo, preko Lubljane, Zagreba, Beograda pa na meje Albanije, Bolgarije, Ru-munije in Madžarske. To cesto gra-de titofašisti s pospešenim tempom, dejstvo, ki je samo dokazuje so-krivno izdajalske beograjske vlade pri imperialističnih pripravah za napad proti socialističnim deželam. Beograjska vlada je tudi že spre-šla iz prikritega v odkrito sodelo-vanje z imperialisti in od njih od-visnimi vladam, zlasti sosednjimi, s katerimi jo že večje prijateljski in drugi dogovori, v pripravi pa je tudi Sredozemski vojni pakt, kot dopolnilno Atlantskega. V posebej nem tempu se oborožuje južnoslo-vanska vojska, za katero je dolo-čenih 35 odst. vseh državnih izdat-kov. Poleg tega je Amerika odsto-pila Titu velik del vojaškega ma-teriala iz zahodne Nemčije, a sedaj jo v teku še dogovori za dovolitev novega posojila, katerega večji del je namenjen oborožitvi. S propa-gando proti socialističnim državam proti svetovni akciji za mir pri-pravljajo titofašistični vojni hujska-či v Jugoslaviji vojno vzdušje. Z lažmi o koncentracijah čet ljud-skih republik na Jugoslovansko mejo in o dozevahnih njihovih izzi-vanjih skušajo že v naprej zvaliti, kakor so to napravili Američani v Koreji, vsi korvidi na miroljubne socialistične sode.

Jugoslovanska vojska je danes že pod kontrolo ameriških inštrukto-rov, ki so se vgnezdili v vse voja-ške ustroje od slednjega polka pa do glavnega generalnega štaba in vojnega ministrstva. V vojsko so sprejeli ogromno število bivših kraljevih oficirjev, kakor tudi usta-lik, četinskih in domobrantskih častnikov. V letavstvu je poleg te-žke za nad so bivših nastičnih te-ralec tudi inštruktorjev.

Vsa ta znamenja kažejo, da se prav v tem delu Evrope, morda mogoče bolj in hitreje kot drugod, pripravila vojni pohod proti socia-lističnemu Vzhodu. To nam doka-zujejo zelo jasne besede najdoro-vojnjejših ameriških vojskarskih kro-voj: za teden pa je to potrdil tudi začetki sovražnik socializma in voj-ni hujskač št. 1 Winston Churchill, za ta napad bi bilo prav naše O-zemlje ki bi s tem postalo cilj gro-zičnejših bombardiranj. Da imperia-listi ne bi pomišljali vreci tudi atomsko bombo nam izpričujejo predlogi v angleškem in ameriškem parlamentu v teh zadnjih dneh.

Sprico takega položaja Tržačani, Slovenci in Italijani, nimamo mno-go izbire. Ali se podvrčijo popolno-vno načrtom ameriških imperialistov

in tako pospešiti tretje svetovno klanje in s tem popolno uničenje naše dežele, ali pa se odločno upre-jo tem zločinskih nakanam. Prva odločitev bi pomenila neizbežno katastrofo za naše Ozemlje in vse njegove prebivalce. Druga pa pomenja ohranitev miru, dosegno neodvisnosti in blagostanja. Za to sva za nas Tržačane borba za mir in pa za zahteva za imenovanje guvernerja in odhod vseh okupacijskih čet isto-vetna vojna.

Primer Koreje je bil tudi za tržaško politične skupine najboljši preizkusni kamen, v kateri tabor pripadajo, v tabor miru in demokracije ali pa v tabor imperializma in vojne. Za danes samo o stališču, ki so ga zavzeli titofašisti, ki so se do danes naravnost ce-dili v frazah o pravici vsega naroda do svobode in samoodločbe.

Z velike naslode je prinesel tudi ti-tofašistični Dnevnik ameriške vesti o napadu Severne na Južno Korejo, če-prav dobro ve, da nobena resnično de-mokratična in ljudska vlada ne bi in-je ne nikdar napravila česa podobne-ga. Toda fašisti merijo čevlje po svojih nogi. Toliko bolj, ker jim je pri-šla kot naročena prilika, da zopet iz-razijo svoje gnojnice na Sovjetsko zve-zo, ki naj bi bila po njihovem glavna krivka tega spopada. V vseh svojih člankih o Koreji, ki boste po svojem protisovjetizmu, pa niso prinesli ne omeje samega stvarnega dokaza o oči-tani krivdih ZD. Nad vse značilno je, da niso prinesli svojih bralcev niti vsemu svetu znanih dejstev, ki jasno dokazujejo izkušeno krivdo ZDA in Singmana Rheeja.

Nasprotno! V nedeljskem uvodniku

30. obletnici požiga Narodnega doma v Trstu

Čistično barbarstvo strlo našega naroda

1. I. potoče 30 let od praga barbarstva pogroma pora-
šastov in italijanskih fašistov
proti tržaškim Slovincem
narodnega požiga Narodnega
doma v Trstu.

Čistično barbarstvo strlo našega naroda. To je bil prvi člen dolge serije, ki so jo fašisti in italijanski nacionalisti kovali vsestransko z namenom, da bi z slovenski življenj na tem vodja tistih, ki so snovali načrte za izvedbo tega zločina fašist Giunia. — Njemu pa pomagali tudi nekateri ljudje, ki so pisali v časopisu il Piccolo, v časopisu «Era Nuova», v časopisu «Il Lavoro», ki so jih vodili takratnega Giolittijeva ministrstva.

Požiga samega je bilo na območju nekoročev, na katero so zločinca Giunia, ki je bil prvi člen dolge serije, ki so jo fašisti in italijanski nacionalisti kovali vsestransko z namenom, da bi z slovenski življenj na tem vodja tistih, ki so snovali načrte za izvedbo tega zločina fašist Giunia. — Njemu pa pomagali tudi nekateri ljudje, ki so pisali v časopisu il Piccolo, v časopisu «Era Nuova», v časopisu «Il Lavoro», ki so jih vodili takratnega Giolittijeva ministrstva.

MILIVOJ DOLANC

(Nadaljevanje in konec)
VPRAŠANJE: Katere so značilnosti jezika?
ODGOVOR: Jezik je eden izmed družbenih pojavov, ki spremljajo družbo ves čas njene obstoja. Jezik je nastal z nastankom družbe, se z njo razvijal in preminil s prestankom družbe. Zato je mogoče razumeti jezik in zakon njegovega razvoja le, če jih preudajemo v tesni povezavi z zgodovino družbe in onega naroda, ki je stvaritelj in čuvar jezika.

Jezik je sredstvo, s katerim ljudje med seboj občujejo, izmenjujejo misli in se skušajo med seboj razumeti. Izmenjuje ideje, ki jo omogoča prav jezik, je trajna in življenska potreba človeške družbe; brez nje ni mogoče vzpostaviti dejavnih posameznih ljudi v boju proti naravnim silam in pri organiziranju važnih vseh dobrin.

Brez jezika ni mogoč uspeh družbene proizvodnje delavnosti. Družba, ki ne bi imela jezika, ki bi ga razumela in bi bil skupen uspeh njenim članom, bi prenehala proizvajati. Se več. Takšna družba mora propasti in prenehati obstajati kot družba. Zato je obremenjen jezik tudi orodje borbe in razvoja družbe.

V besednem zakladu ki ga predstavljajo vse besede enega jezika, je poglavita stvar njegov temeljni sklad, ki vsebuje kot jedro vse temeljne besede. Temeljni sklad je manjši od besednega zaklada, zato pa preživi stoletja in nudi jeziku osnovo za oblikovanje novih besed.

Po besednem zakladu spoznamo jezik: čim bogatejši in obsežnejši je besedni sklad, tem bogatejši in bolj razvit je jezik.

Besedni sklad sam po sebi še ne tvori jezika, temveč je le njegovo gradivo. Toda je nad vse važen, kadar se v nekem jeziku menja slovnica.

Slovnica (oblikoslojje in skladnja) je zbirka pravil, ki urejajo oblikovanje besed in njihovo razporeditev v stavkih. Ona napravlja jezik skladen in razumljiv. Slovnica je ključ dolgotrajnega dela človeškega razuma in merilo njegovih ogromnih pridobitev.

V nasprotju z nastabo družbenega reda, ni ni neposredno povezana s proizvodnjo, temveč le preko gospodarstva, je jezik neposredno zvezan s človeško proizvodnjo delavnosti, kakor tudi z vsemi drugimi njegovimi dejavnostmi brez izjeme. Zato pa je besedni sklad, ki je pri vseh jezikih najbolj dovozen za spremembe, v skoraj neprestanem spreminjanju. Jeziku ni treba čakati tako kot nadvostni, da čisto odstranjeni družbeni temelji. Besedni sklad se spreminja prej nego predmne družbeni temelji in ne glede na njegovo stanje.

Vendar se besedni sklad nekega jezika ne spreminja tako kot nadvostni, to je z odpravo starega in postavitvijo novega, temveč z obogatitvijo obstoječega zaklada z novimi besedami, ki so nastale s spremembo družbenega ustroja, z razvojem proizvodnje, kulture, znanosti itd. Ko je na eni strani izločen nekaj zastarelih besed iz zaklada, pa pride vanj mnogo večje število novih. Jedro osnovnih besed pa obstaja še naprej v vse bistvenih delih in tvori temelj besednemu zakladu jezika.

To je possem razumljivo. Ni potrebe, uničiti jedra temeljnih besed, ga je za časovno s pridom uporabljati skozi mnogo zgodovinskih obdobji. Na drugi strani pa ni mogoče v kratkem času ustvariti novega jedra osnovnih besed. Uničenje tega jedra osnovnih besed, nakopičenih v stoletjih, bi popolnoma ohromilo jezik in prekinilo obdobje banje med asebami.

Slovnici ustroj se spreminja celo počasneje kot jedro temeljnih besed, čeprav se tudi ta izpopolnjuje v teku časa. Temelj slovnice ustroja pa trajajo silno dolgo.

J. V. STALIN: O MARKSIZMU V JEZIKOSLOVJU

Značilnosti jezika

Zgodovina nam pove, da jezike odlikuje velika trajnost in ogromna sposobnost odpora proti nastani asimilaciji. Zato so se imajo zahvaliti stalnosti slovnice.

Običajno eden od obeh jezikov zmagava v takšnem spajanju, obrti svoj slovnici ustroj in jedro osnovnih besed ter se naprej razvija po svojih zakonih, dočim drugi jezik izgubi svoje lastnosti in postopoma odmr. Zato spajanje ne ustvari novega, tretjega jezika, temveč se ohrani eden od starih jezikov in tako se ojači. Tako se je v velkoruskem jeziku utopilo mnogo drugih jezikov, ki so s tem obogatili ruski jezik z novimi besedami in izrazi.

Nedoumno nima sovjetsko jezikoslovje ničesar pridobilo s teorijo o spajanju.

CETRTO VPRAŠANJE: Je prav, da je pravda sprožila javno diskusijo o jeziku?

ODGOVOR: Da, prav. Razpravljanje je bilo zelo plodno. Odkrilo je predvsem, da je v jezikoslovnih krogih prevladal režim, ki je znanost tuj in ki ni dovoljeval kritike. Nobena znanost se ne more razvijati in cveteti, če ni svobodne kritike in izmenjave miselnih. Poleg tega pa je diskusija odkrila neverjetno zmerno idej in osnovnih upravnih jezikoslovcu. Pokazala je nevarnost Marrovi teoriji, če da je jezik nastaba družbenega reda, in o srednjem značaju jezika.

Zato je po mojem mišljenju odprava samovoljnega režima v jezikoslovcu, odklonitev Marrovi napak in uvedba marksizma v jezikoslovje edini način, da zopet postopno jezikoslovje na zdrave temelje.

Marksiem uč, da se jezik ne spreminja z nenadnim rušenjem starega in ustvaritvijo novega, temveč s postopnim kopičenjem novih prvin in izginjanjem starih. Tovarišem, ki so za teološko v „neandne izbruh“ je treba v veliki mudi ostati trdni in ti župljenju. To pa zato, ker so se v glasno ohraniti njihov slovnici ustroj in jedra temeljnih besed.

Iz tega teoreja, da ni mogoče smatrati jezika in njegovega ustroja kot proizvod ene same dobe. Ustroj, slovnici sistem in jedro temeljnih besed so proizvod mnogih obdobji.

Po vsej verjetnosti so zametki modernega sodobnega jezika nastali v davnih preteklosti še pred našim dobo. Bila je to preprosta govorica z majhnim besednim zakladom, toda s slovnici ustrojem, čeprav zelo primitivnim.

Kasnejši razvoj proizvodnje, nastanek razredov, nastanek pisave, stvaritev države, razvoj trgovine, iznajdba tiska, razvoj literature so povzročili velike spremembe v razvoju jezika. Teje dobi so se rodovi in narodi deliti, razpršili, se premestili in krizali. Nastajale so nove države in jeziki, revolucije so zrušile stare in postavile nove družbene ustroje. Vse to je povzročilo še večje spremembe v jeziku in njegovem razvoju.

Velika napaka pa bi bila misliti da se je jezik razvil na isti način kot nadvostna, to je z razrušenjem starega

in ustvaritvijo novega, pač pa z razširjenju in izpopolnitvijo temeljnih prvin obstoječega jezika. Ni bil na en mah uničen start in ustvarjen novi jezik, temveč se je to zgodilo s postopnim in dolgotrajnim kopičenjem novih prvin in izginjanjem starih.

Nekateri pravijo da je teorija, po kateri naj bi se jeziki razvijali v stopnjah, marksistična, ker priznava nujnost nenadnih preobrazb iz starega v nov jezik. Kajpak je to popolnoma zaračeno, ker v tej teoriji ni nič podobnega marksizmu. Marksizem ne priznava nenadnih izbruhov v razvoju jezika. Lajuraje se je motil, ko je govoril o nenadni jezikovni revoluciji v Franciji v dobi od 1789 do 1794. Res je bil v tej dobi francoski jezik obogaten z novimi besedami in izrazi in je nekaj zastarelih besed izginilo. Toda to je osekokar ne odloča o usodi jezika. Kajti v Franciji ni za časa meščanske revolucije izginil slovnici ustroj in jedro temeljnih besed, ki sta se ohranila brez bistvenih sprememb in ki živita še danes v modernem francoskem jeziku. Smešno malo je pet ali šest let za iztočitev starega in stvoritev novega jezika. Za to so potrebna stoletja.

Tako smo mi v dobi 8 do 10 let prestali jezikoslovnico in individualnega meščanskega v kolhozni socialistični sistem. Ta revolucija pa se ni izvedla iz izbruhom, to je z zrušitvijo obstoječ in ustvaritvijo nove oblike, temveč s postopnim prehodom iz starega meščanskega v novi socialistični ustroj. To je bilo omogočeno s pobudo stoletje obilosti, ki je izvedla to revolucijo od zgoraj, in ob podpori ogromne večine kmečkih množic.

napačno je tudi misljenje, da so se jeziki v preteklosti spajali z nenadnim izbruhom, ki naj bi na mah iz starega ustvarili nov jezik. Spajanje jezikov je, nasprotno, dolgotrajni postopek, ki traja stoletja. Prav tako je zgrešeno misliti, da je proizvod dveh jezikov tretji jezik, ki ni podoben prvima in se razlikuje po kakovosti od obeh. Običajno eden od obeh jezikov zmagava v takšnem spajanju, obrti svoj slovnici ustroj in jedro osnovnih besed ter se naprej razvija po svojih zakonih, dočim drugi jezik izgubi svoje lastnosti in postopoma odmr. Zato spajanje ne ustvari novega, tretjega jezika, temveč se ohrani eden od starih jezikov in tako se ojači. Tako se je v velkoruskem jeziku utopilo mnogo drugih jezikov, ki so s tem obogatili ruski jezik z novimi besedami in izrazi.

DAVEK NA ZRAK IN NOSOMETRI...

Zrak imajo brezplačno na razpolago, ne da bi morali s svoje strani kaj prispevati, ali se kakor koli potruditi. Ljudje še nikoli niso delali zaradi zraka. Zato niso po zakonih upravičeni, da bi ga brezplačno uživali.

MIKE QUEEN

60 centov. Podobne izgube naraščajo iz dneva v dan, sleherni žav Amerike potrdilo naše pravice, da smo mi lastniki zraka, ki je prav tako naš, kakor zemljiška pobata, poslopa in drugo. Vsa naša zvezi, jeka posest je vendar odvisna od zraka, ki jo oddaja. Brez zraka bi bila vredna piškavca oreha. Zato ima lastnik zemlje pravice do tretji, da je tudi zrak njegova last.

«Znanost vam kaže, gentlemani, da zrak izgubi na vrednosti, kadar gre skozi človeška pljuča. Tu imam zbrane konkretne dokaze. Ti potrjujejo in na dovolj jasen način dokazujejo, da sem zaradi zraka samo v zadnjih desetih letih — prošim vsaj, gentlemani, pazite na številke — zaradi zraka, ki ga brezplačno vdihavajo ljudje

na moji zemljiški posesti — izgubil na svoji vrednosti in skupnem znesku za 189.732.945 dolarjev in

Ta aparat vam pokaže v dolarjih in centih natančno brez napake, koliko je vreden zrak, ki ga je subjekt vdihal in ki ga mora plačati. Na teje risbi lahko vidite, da je nosometer res zelo primeren izdelek, ki ga bo vsak pravi Američan s ponosom nosil. Zve sama proizvodnja in prodaja teh nosometrov, ki pa bodo zgrajeni v najrazličnejših oblikah, tako, da bodo odgovarjali vsem okusom — nam bo prinesla veliko milijonov, ki bi se bil sicer izmuznil med palci in bi jih lahko pristeli k popolni izgubi.

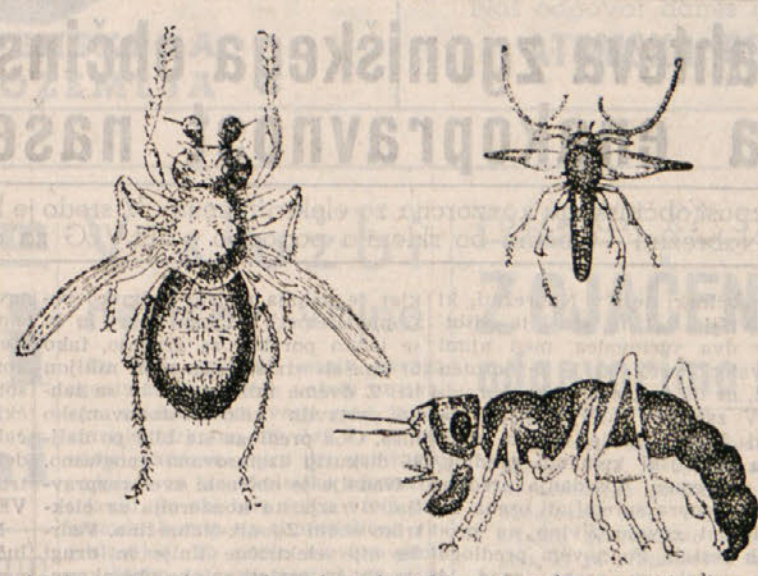
Eden izmed kapitalistov, zavajljenih v naslanjajih, se je zganil ter dejal:

«Povejte nam, kolega, ali ne bi bila mnogo bolj praktična zamisel, da bi zastrupili vse ozračje? V tem primeru bi se pojavilo vprašanje, kako bi kombinirali protistrupe s števeci. Na tak način bi lahko preprečili goljufije. Mislim, da vendar veste, kako brezvestno je ljudstvo!»

PREOBRAŽEVALCI NARAVE

BORBA ZA OBSTANEK

Na avca sama vidi med bitji strogo in neusmiljeno selekcijo: usa bitja, bodisi živalska, bodisi rastlinska so izpostavljena sušenemu odbranju, ki ne priznava niti jajčec oziroma semenu, niti razviti živali oziroma rastlini. V tej neprenehni borbi za obstanek se ohranjajo le oni osebeki (organizmi), ki najbolje uspevajo v žiljenskim pogojem. Nadmorska višina Bogote v Kolumbiji znaša 2600 metrov. Ko so tja prenesli novo jamačo gos, je izgledalo, da bo žival zmagala; gosi so se redko nestrle jaja, od teh se je izvalila komaj četrtina, a mladih gosk je pogljal novovalca. Pa se jih je le nekaj ohranilo, se pravičilo idrim prilikom novega obloja in danes uspeva v Bogoti gos enako dobro, kakor pri nas.

Muhe in metulji iz viharnih otokov Kerguel so brez peruti cili pa imajo te zelo majhne in ne morejo leteti.

Pa oglejmo si smrekovo gozdič, zasajen z drevesci iz iste drevesnice, ozgojenih in presajenih v istih prilikah in v istem okolju. Kaj kmalu bodo ugotovili, da se nekatera drevesca tepe in krepko razvijajo, druga pa zaostajajo, celo izumirajo. Od 100 usajenih drevesec nam jih bo čez 30 let ostalo komaj 30, čez 70 let pa nič več kot 7 do 10. Ohranila so se le ona drevesca, ki so bila najsposobnejša v žiljenskem boju in se najbolje prilagodila okolju ter so bila najodpornjša proti raznim škodljivcem.

Svojčas je zloglasni metulj — smrekov plevel — utelil na Saksem obširne smrekove gozde; nekaj dreves se pa ni lotil. Natančna preiskava teh dreves je dokazala, da so iglice vsebovale več — te pentina kot pri napadenih drevesih.

Naš kmet si želi ostrih zim, mitih ne smara, ker bo v stedečem poletju razen škodljiv mračen močno uničeval pridele. Seveda, hud mraz uniči mnogo škodljivcev, ki se niso dovolj pripravili pred njim.

Tako izbira Narava že sto — in stoletja v oboroženo bitje in ona bitja ki so najbolj usposobljena za boj za obstanek. Iščočasno pa se bitja iz roda v rod izpopolnjujejo, spreminjajo. Številni živalski pelikani, razni zavirji preteklih dob so morali izginiti, ker si v

spremenjenih razmerah tekem geoloških dob niso mogli primerno urediti svojega žiljenja. Njih mesto so zavezale živalske vrste, ki jim nove razmere niso moge do živega.

Silano, strogo in neusmiljeno odbranje, ki ga urši Narava med vsemi bitji, postavlja usako posamezno bitje pred težavno nalogo samohranitve, pred nalogo ohranitve lastne vrste. Svoboda sila pride pri tem kaj malo v poštev, zato se bitja postavljujejo v svoj borbi za obstanek središče, katerih množica, raznolikost in čisto neverjetna iznajdljivost nas mora zaprepastiti.

Dolga vrsta debelih knjig bi nam trebala, da bi mogli natančno in različne načine in vsa različna sredstva, ki se jih postavljujejo razna bitja, bodisi živali, bodisi rastline, da ohranijo sebe, da ohranijo svoj rod. Razumljivo je torej, da moremo omeniti le nekoliko njih.

Kaj bi bilo, če bi se slon razmnoževal tako številno, kakor se razmnožuje na primer vrabec? Slonovka kot po enega mladiča, prvega ko ji je 30 let. Recimo, da živi slonovka 120 let; vsega bi imela komaj 6 mladičev. In če bi vsi mladiči ostali živi in se pravilno razmnoževali, bi tekem 750 let imeli — 19 milijonov slonov iz enega samega para. Toda tudi sloni so podvrženi naravnim selekciji in jih torej ostane veliko manj. A kaj bi se sele zgodilo, če bi se sloni razmnoževali kakor vrabci in bi jih ob ugodnih pogojih nastalo iz enega samega para tekem 20 let kar 200 milijonov? Saj bi do takega števila sploh ne pristo, ker bi se prej zmanjkala na svetu za vso množico trobarčev potrebna hrana; zmanjkala bi hrana seveda tudi za vse ostale rastlinojede, ki bi torej morali poginiti; z njimi vred bi morali poginiti tudi vsi mesojedci; skratka: izginili bi morala vsa živa bitja na svetu.

A vrabci! Vred bi kaj kmalu izginili, če bi se razmnoževal tako, kakor se razmnožuje slon; podlegel bi nešteti nevarnostim vrabčjega žiljenja. Razmnoževanje vrste odgovarja torej popolnoma potrebi, ki jo narekuje pravilni razvoj vrste.

Borbi za obstanek moramo pripisati tudi odkrite kril pri žuželkah, žilčnih na otokih, kjer vladajo stalni viharji. Metulje z velikimi krili bi močni vetrovi kmalu pometali v morje, kjer bi živalice morale poginiti.

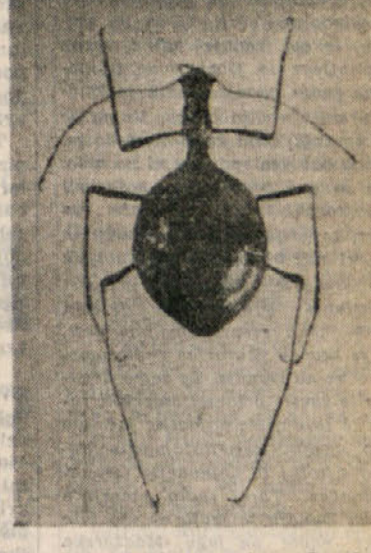
Kr živi v zemlji, kjer bi mu velike, odkrite oči kaj malo koristile.

tembolj pa mu bi bile v napotje, ker bi jim zemlja delala velike preglatice in bolečine. Zato so krivce oči male, dobro zakrite; tembolj pa je kril razvil svoj vonj, da more zastediti skozi zemljo mastni zalogaj in se s svojimi širokimi sprejdnimi nogami, namenoma tako zraščeni, dokopati do njega.

Nadose zanimiv način samohranitve je prilagoditev bitij svojemu okolju po barvi in obliki telesa. Le pomislite, kako bi se mogel ohraniti pri žiljenju naš rjavi medved v snežni betini arktičnih krajev in kako bel severni medved v naših gozdovih. S svojo snežno podobno belo obleko posnemajo severne a medveda tudi še polarna lisica, polni zajec, snežna sova itd. Če bi herminin snovi skozi leto dni istobarno dlako, bi kmalu bilo po njem; zato steče začetkom zime svojo polarno rjavkasto obleko in jo zamenja z zimskemu snemnemu okolju primerno belo, ki jo pa začetkom poletnih mesecev zopet zavrne. Da mu repček ostane črn tudi pozimi, ni tako nesreča, saj je najhen in ga torej ni zlahka opaziti. Menjavajoči dlake enaki herminu so še pliminski zajec, snežni jereb itd.

No, tega ali zeleno žabico boš težko ugledal med zelenjem drevesnih listov, kjer živi; umazano namadno žabo boš pa tudi opazil šele tedaj, ko skoči z blatnega obrežja v mudo.

Oglejte si silko na veji sedelca slezice muharja! S svojo desno nočico se dotika suhe trile viseče vejice. In vendar to ni večja, ampak žival iz ugleda med zelenjem drevesnih listov.

Slepi jamski hrošč-mrhar. Oči bi mu ne služile v temi, zato jih nima; ima pa tembolj razvite tipalke.

rodu kobilice, imenovana palinčjak, ki bi si jo muhar takoj privoščil, a je ne opazi...

V nekaterih predelih vročine Afrike živi nevarna stekarka, vrtačva cvetka. Tudi ta spada k rodu kobilice; ko miruje med rastlinami, se njen zadek le malo ali nič ne loči od okolice. Njene prednje noge so spremenjene v prave grabilke, kakor pri naši bogomolki, a gorje si žuželki, ki si želi nasrkati medu z varljivega cveta!

Stopi o priliki na naš rjbi trg! Videl boš rube najrazličnejše oblike; med vitkimi ribami raznih vrst boš opazil tace, cigar tace je tako zraščeno, da se ustrašiti že od pogledu na žival; bodičasta je, polna izrastkov, gub in tud je po vsej obliki nenavadna; s svojo grdobno optvira na sovražnike, da jo puste v miru in to je — namen njene grdobe.

Nebogljena, vsa mehka in pri tem še belobarona sipa bi se komaj smela pokazati, ker bi bila kaj lahek in dobradošel plen premožnih ribam. Zato se lepo drži svojeja skrivališča in moji okoli sebe te svoje dolge looke, s katerimi si pribavi potrebne ribice. Če si pa zaželi malo pohajkovanje po morju, ima pripravljeno zalogo črne tekočine, ki jo brizgne v vodo proti morebitnemu napadcu, da more srečno uti nevarnosti v oblaku črnine.

Cesto srečujemo med živalmi pravečate topničarje; proti sovražniku astre. Lajlav s smrdčimi, jedkimi, a pogosto celo strupenimi tekočinami ter se jih tako obranijo. Druge zopet izkorske svoje strupene ali omamljive izstrelke za to, da z njimi omamlajo svoj plen. Zopet druge živali izločajo ob nevarnosti smrdčete brizge, ki napadca preženo. Odkod izločajo živali te nepravilne tekočine, je useno, da le dosežejo svoj namen.

Kako neprijeten je bodljaj čebetinega žela. Je menda že marksiko okusi na lastni koži. Morda je kdo, ki se je poskušil z oso ali celo strupenimi belčiki in titofašisti na zadnjih volitvah, in da imamo v tržaškem občinskem svetu le dva zastopnika. Ta dva zastopnika naj si obrže kar italijanski novinarski zase, ker itak najdobje služita njihovim sovinstvinskim interesom, naše narodne in druge koristi pa edino dosledno branijo komunistični svetovalci, od katerih je — mimogrede povedano — šest Slovencev. Edino tem so tržaški Slovenci s svojimi glasovi izrazili svoje zaupanje, kar je najbolj razvidno prav iz volivnih izidov v vseh slovenskih predmetjih in vašek cone A. Naj si jih člankar enkrat ogleda, da bo v vlogi vsaj močlal, če že neče povoriti resnice!

Ce zmore epuščavska ladja, kamela, nositi v posebni cestnistih v svojem trebuhu dovolj vode, ki ji more zadovoljiti za vrsto dni in ki kljub veliki vročini, utajajoči v puščavi, ostane priložno hladna, ni to, zaradi puščavskega potnika, ki bo ob popolnem pomanjkanju vode ubil vodo žival, da si reši žiljenje z njeno vodo, ampak le zato, da si žival sedi obrani svoje borno žiljenje.

Pa kaj bi dalje naštevati! Saj bi ne prišli do kraja. In kaj šele pri rastlinah! Obravnava bi morali vsak posamezen del vsake rastline, a kam priti? Naš nežni spoli si naj vsakekorp zapomni, da bi niti ena sama rastlina ne napravila krasnih cvetov, ki jih pogostoma srečujemo in celo gojimo ne samo zaradi krasne oblike ali zaradi divnih barv ali zaradi prijetnih duhoov, da niti ena sama rastlina ne bi vsega tega dajala le zato, da udo brovijo! enjega, ki polaga svoje upe v lepoto in duh cvetke, a tudi ne enjega, ki tak dar komaj čaka... Ne, svoje cvetje razvija rastlina le kot vabo raznim žuželkam, ki naj pomorejo pri ljubikovanju nje, rastline, ne pa človeka! In to zaradi — ohranitve svoje vrste, v borbi za svoj in svojega rodu obstanek.

TU PA TAM...

TITOFASISTIČNE «TEORIJE» — Dogodki v Koreji so dali titofasističnim «bitim» glavni povod za razvijanje njihovih spravovalnih teorij, ki služijo kot ulite, za opravičevanje imperialističnega napada na demokratično Severno Korejo. Beograjski sborci za resnico in pravico so »takoj spurgurali«, kdo je v resnici kriv dogodkov v Koreji. Čelo reakcionarni tisk je prvi dni poročal, da so junokorejske čete zavezele že prvi dan nekaj mest ob 38. vzporednici. Ta mesta se nahajajo v meji Severne Koreje. Torej je iz tega jasno, kdo je dejansko izvršil napad. Toda titofasisti to nikakor ne motti. Oni nam vedno erezionalno povedati, da so vsega kriva edino te »kvipna področja. Seveda so za titofasisti ZDA je postaranska stvar, ki skoro ne prihaja v poštev. Glavni krivec je pač... Sovjetska zveza. Titofasistične teorije nam razlagajo, da je »SZ oboroževala ljudsko republiko Severne Koreje in da so čete Severne Koreje napadle Južno Korejo po nalogu... Sovjetske zveze. To je torej najnovejša »iznajdba beograjskih strelotokov. Seveda, po mnenju titofasistov bi moralo ljudstvo Severne Koreje dopustiti, da bi Sloman Rejca ključ zasedla osvobodilno ozemlje, kjer je na obliži ljudstvo. Ker tega niso storili, so pač tudi prebrateli Severne Koreje »komunistične teorije in kot taki pod vplivom Moskve. Sploh se čudimo, da niso titofasisti obdolžili to stanje še... Vidalija. Saj to ne bi bilo pri njih prav nič izvanrednega.

DELO V MESTNOSTI IN NA VASI

OBČINSKI SEJI V ZGONIKU IN NABREŽINI Zahteva zgoniškega občinskega sveta za enakopravnost našega jezika

Razpust občinskega konzorcija za elektrifikacijo - V sredo je bila seja občinskega sveta v Nabrežini - Občina bo sklenila pogodbo s SELVEG za dobavo električnega toka

Na občinski seji v Nabrežini, ki se je vršila 5. t. m. sta bila odobrena dva svetovalca, med njimi svetovalec Pertot, ki je že odsoten tretje, ne da bi postal kako opravičilo. V začetnih interpellacijah obrazilo župan, da je vložila obeti na poljiški komandi predlog, da se izpremeni dosežani uredba, po kateri mora spremljati oseba iznad 18 let govejo živino na prometnih cestah. Po novem predlogu bi to veljalo za osebe iznad 14 let.

Kot prvo točko dnevnega reda obravnava občinski svet vprašanje investicije 2 in pol milijona lir, ki so ostale od prejšnjih proračunov. Tov. Graton predlaga gradnjo slavinice in prh na športnem terenu, ker dosežanje stanje ne odgovarja zahtevam spodobnosti in higijene. Stroški bi znašali milijon lir. Nadalje predlaga gradnjo stanovanjske hiše za dve družini na mestu, ki je bilo predhodno namenjeno za dve družini na mestu.

Višek cinizma

Ko so predložili bivšemu titofasističnemu kandidatu Kocmanu iz Slišana v podpis resolucijo proti atomski bombi je takoj izjavil, da ne podpisuje resolucije. Cinično je še dodal: «Če jo hočete vreči, naj jo vržejo kar danes». To je že višek titofasističnega cinizma, ki je stičen mišljenju Hitlerja in Mussolinija. Tem je bilo pač vseeno, tudi če je zadržal vojna zahtevala milijone in milijone nedolžnih žrtev. Kakor izgleda je titofasisti Kocman na istem stališču. Njemu torej sploh ni mar za stoliščne nedolžnih žrtev, ki bi jih povzročila ena sama atomska bomba. Z iz tega je vsačani lahko ustvarjajo jasno sliko o nekaterih ljudeh, ki so jih titofasisti postavili celo za »sredstavnike« ljudstva. Morda pa je titofasisti Kocman čital »Demokracijo, kjer belci odkrito pozivajo Slovence naj ne podpisujejo resolucije za prepoved atomske bombe.

Smrt zavednega antifašista

V Lonjerju je umrl 73-letni zidar tov. Cok Rok, star antifašistični bорец, ki je bil zato preganjan od fašizma in konfiniran na otoku Ustiki. Bil je ustanovni član Ljudskega odra v Lonjerju po prvi vojni, sedaj pa ustanovni in častni član Prosvetnega društva Lonjer-Katnara. V nedeljo so mu pevec PD na pokopališču zapeli več žalostnih godba pa mu je zaigrala poslednje slovo.

Čelica »G. Dimitrova, katere član je bil pokojnik, in Prosvetno društvo izražata težko prizadetim svojem sožalje, kateremu se pridružuje tudi naš list.

kjer se nahaja področje občinskega poseja. Temelji so tam dobri in bi se lahko porabili za gradnjo, tako bi znašali stroški samo en milijon lir. Z dvema milijonoma bi se lahko postavilo celo 4-stanovanjsko hišo. Oba predloga sta bila po daljši diskusiji izglasovana enoglasno.

Nadalje je občinski svet razpravljal o razpustu konzorcija za elektrifikacijo Zgonik-Nabrežina. Vzdrževanje električne linije in drugi stroški bi znašali za obe občini preko pol milijona milijon lir. ZVU je predložila vprašanje gradnje električne linije in njeno vzdrževanje privatnim podjetjem, ki so prinesla svoje proračune in predloge za kupno pogodbo. Licitacija se je vršila med podjetji SELVEG in SVEM ter je predložila SELVEG mnogo nižji proračun in ugodnejšo pogodbo. Po tej pogodbi bi znašali stroški za vzdrževanje električne linije 35.000 lir mesečno za vsako občino. Po pogodbi SELVEG bi ta skrbel tudi za določeno javno razsvetljavo, kar bi prineslo občini nadaljnjih 50.000 lir mesečnih stroškov.

NOBENA SODBA MU NE MORE DVIGNITI UGLEDA

Na tožbo titofašista Škrka iz Bajte obsojena odg. urednik «Dela» in Vodopivec

V petek 30. junija se je zaključila pred tržaškimi sodiščem razprava proti tov. Dušanu Kodriču odgovornemu uredniku našega lista in tov. Ivanu Vodopivcu iz Sem polaja. Oba je namreč tožil titofasisti svetovalec nabrežinske občine Škrk Josip iz Bajte in sicer zaradi sodbene in namreč »Dela« objavilo dva članka, ki sta bila dejanski odraz gorenja in neveljavne jurarje iz Sem polaja in v pogledu nepopolne rešitve vprašanja jusov, kjer je bil zainteresiran tudi titofasisti Škrk. Slednji je seveda smatral, da je bila vsebina člankov žaljiva za njegov ugled ter je zahteval dolgevezo preklic, ki je bil celo daljši kot je bil članek sam. Ker nismo na njegovo zahtevo pristali, se je seveda obrnil do sodišča, ki naj bi rešilo njegov ugled.

Seja v Zgoniku

V nedeljo dopoldne je bila izredna seja občinskega sveta v Zgoniku. Na njej se je med drugim v prvi vrsti razpravljalo o znanih zloglasnih »otomski« konsega predsednika Palutana. Župan tov. Pirc je nato seznanil svetovalce z delovanjem vseh slovenskih županov na polju obrambe pravice slovenskega naroda na tem ozemlju. Končno je predložil resolucijo SIAU s katero omenjena skupina o občinskem svetu odločno protestira

proti krivičnim ukazom VU in proti zloglasni okrožnici prof. Palutana. Resolucija je bila z malim popravkom soglasno sprejeta od vseh prisotnih svetovalcev. V naslednjih dneh dnevnega reda je župan poročal, da se bo v kratkem pričelo delo za elektrifikacijo občine. Elektrifikacijo je prevzela družba SELVEG.

Na seji je bilo odrejeno število luči ki jih bodo dobile naslednje vasi, in sicer: Salez 10, Samotorca 6, Zgonik 6, Mali Repen 6, Briški 4, Kuldrovica 3, Deviščina 3 in Brišče 1.

Titovce ne briga obramba našega jezika

Cim je naše ljudstvo zvedelo za zloglasno pismo, ki ga je poslal predsednik cone Palutan vsem slovenskim županom je takoj prešlo na konkretno in odločno protestno akcijo. Na pobudo naših demokratičnih organizacij so začele krožiti po vseh vaseh protestne resolucije, ki jih je naše ljudstvo množično podpisovalo. Ta akcija je prav te dni v polnem razmahu.

Titovce ne briga obramba našega jezika

Protestne resolucije so podpisovali tudi v repentaborski občini. V Velikem Repnu pa beležimo dokaz značilen primer, ki nam dokazuje vse »ednoslovnost« titofasističnih agentov, ko gre za obrambo naših narodnih pravic. Titovski občinski svetovalec Škrkar Silvester je namreč gladko odklonil podpis na protestno resolucijo, češ da je v skupaj le propagandna kominformističnost. Morda je v svoji zakrknosti in sovražnosti do demokratičnega pokreta celo mislil, da prihaja »admirant« titofasisti iz Moskve. Nam omenimo še, da titofasisti agent Škrkar Silvester ni podpisal niti resolucije za prepoved atomske bombe. Tako se je izkazoval ne le kot sovražnik borbe za enakopravnost slovenskega jezika, marveč obenem kot zvesti hlapec »rešice« blaznežev, ki pripravljajo iletovstvu atomski pokoli.

Nihče nima pravice ovirati partizanov miru

V sredo je civilna policija aretirala v ul. Fabio Severo dve ženski, ker sta nabirali podpise za stockholmsko resolucijo. Toda to jim se ni bilo dopol. Čez noč so ju namreč pridržali v kasarni ul. Cologna ter ju šele naslednje jutro odpeljali na glavni stan v ul. XXV Ottobre, kjer so ju pa takoj izpustili na svobodo ter jim vrnilo resolucije s podpisi, katere so zaplenili policisti iz ul. Cologna.

Vesti o nečestnih atrakcijah je seveda takoj prineslo vse tukašnje klerofasistično in titofasistično časopisje in celo tedensko poročilo, da bosta nastopi in o obidnim namenom, da bosta prestrašiti nabiratelj podpisov — so celo tendenziozno poročali, da bosta morali obe aretiranci pred zavestno sodišče za določanje narokov. To izmišljotino je demantiral sam »iskovni urad civilne policije. V zvezi s tem je tudi Tržaški odbor za obrambo miru pozval botisti tržaško radio postajo kakor tudi »Ultime Notizie« naj demantirata to neresenost in tendenziozno vest.

Dejstvo je pač to eno in to je potrditi tudi glavni stan civilne policije. Nabiranje podpisov za stockholmsko resolucijo je posem zakonito dejanje, ki ga ne sme nihče ovirati. To naj stoji kot nauk tudi vsem tistim policistom, ki jim je morda ta plemenita pobuda pravi tri v peti.

Za naše otroke zahtevamo slovenske nadzorne moči

Sporočilo conskega predsedstva za počitniško kolonije slovenskih otrok

Tiskovni urad predsedstva cone je te dni sporočil, da je začel urad za kolonije pri conskem predsedstvu pregledovati prošnje za sprejem v poletniške kolonije, ki so bile predložene preko slovenskih šol. Prošilec, ki bodo poslani v Carnio in Cadore, bodo v mejah možnih porazdeljeni v skupine, ki jim bo dodeljeno lastno nadzorno osebo. Otroci bodo odpotovali v prvi polovici tega meseca. Za učenje slovenskega jezika bodo izvedli ture v Devinu in odprta posebna kolonija v Devinu in sicer za dečke okrog 15. julija, za deklice pa priložno 15. avgusta.

Družine, ki niso še vložile prošnje imajo čas, v kolikor ure za sprejem dečkov — še danes 8. t. m. do 17. do 19. ure. Prošnje se vlagajo na Prefekturi (soba 23). Za prošnje, ki se nanašajo na sprejem deklic pa bo predsedstvo cone izdelalo posebno obvestilo.

S slavniki jih hočejo privobiti

Preteklo leto je izdala tržaška občina odlok, da morajo imeti vsi kmetje kakor tudi razprodajalke mleka posebno izkaznico za vstop na mestni trg. Ob tej priliki je bil kmetijski sindikat ZES pooblaščen za izdajanje tozadevnih izkaznic na podlagi potrdila, ki so ga zainteresirani dvignili pri kmetijskem inspektoratu.

Važno za mlekarice!

Prodajamo vse mlekarice! Prodajamo mleko po zasebnih prodajnih mestih, da morajo imeti za to posebno dovoljenje, ki ga izdaja občinski zdravstveno higijenski odbor v ul. Cavana št. 18, III. nadst. sva št. 31. Do 15. t. m. naj si vse prizadete osebe nabavijo to dovoljenje, ker sicer ne bodo mogle več izravnati svoje obrti.

bodo imeli otroci, ki pojdejo v Carnio in Cadore ev mejah možnost lastno osebo. Vsem slovenskim otrokom, brez vsake izjeme in zavijanja mora izdati za kolonije brez nadaljnega dodeliti izključno slovensko osebo. Nečemo, da bi prišlo do kakih zavlačevanj, da ostale otroke, ki jih bodo poslani v druge kraje, o tih ni dal urad za kolonije nikakega pojasnila. Prepričani smo, da je to lahko izvedljivo in ne bi smele obstajati nikake tehnične ali druge zapreke. Posebno še ker nam je znano, da je vložilo pojnjo zadostno število sposobnih slovenskih moči. Znano nam je tudi, da je consko predsedstvo obdilo kar štiri prošnje, češ, da so bile vložene propozno.

Trje je v bistvu izveleč sporočila conskega predsedstva. K temu moramo nujno pripomniti, da se nikakor ne strinjamo s stališčem conskega predsedstva, kjer govori, da

Nastavitev v otroških vrtcih

Solski urad, odsek za otroške vrtce, poziva vse zainteresirane za nastavitve v otroških vrtcih, naj jih vključeno 20. julija vročno prijavijo pri tajništvo občinskega sveta urada v občinski palači soba št. 18, III. nadst. kjer dobe tudi vsa potrebna pojasnila.

Šolska prireditve pri Sv. Ivanu

Ob zaključku šolskega leta so otroci slovenske šole pri Sv. Ivanu nastopili z lepo podano otroško igro »Janko in Metka«. Starši in otroci so napolnili dvorano PD »Sl. Skamperle«. Po predstavi je hišni odbor Skamperle« pogosil skoro 200 otrok osnovne šole z malim prigrizkom, za kar gre največja pohvala svetovinskim demokratičnim ženam.

Šestanek Glavnega sveta Zveze demokratičnih žena STO

V nedeljo ob 9. uri se bo sestajala na sedežu, trg Ponterosso 6, novoizvoljeni Glavni svet Zveze demokratičnih žena STO.

Prireditve na Vrdecih

V nedeljo je bilo na Vrdecih novo igranje in tetno gledališče »Vlani«, katerega so zgradili mladi člani društva z udrinami v zvezi s tem. Srečanje je bilo zelo zanimivo in prijetno. Srečanje je bilo zelo zanimivo in prijetno. Srečanje je bilo zelo zanimivo in prijetno.

Ob tej priliki je mad 400 navzočih z učiteljstvom na čelu podpisalo resolucijo za mir in tako dokazalo, da se zavedajo svoje dolžnosti do naše mišline in njene bodočnosti.

Pokret demokratične solidarnosti organizira v soboto 8. julija od 20.30 do 24. ure morsko rajanje s parnikom mljske paroplovne družbe. Odhod s pomola na Glavnem trgu.

Prodaja NADO MESTNIN DELOV RADIOAPARATI

Prodaja NADO MESTNIN DELOV RADIOAPARATI. Prodaja NADO MESTNIN DELOV RADIOAPARATI. Prodaja NADO MESTNIN DELOV RADIOAPARATI.

POROTNO SODIŠČE JE OPROSTILO KRIVIČNO OBSOJENE PARTIZANE IZ BORŠTA

Medtem, ko je bila prejšnja številka našega lista že v tisku, se je zaključil proces proti bivšim partizanom Danilu Petarosu iz Boršta, Stojanu Preslju iz Bazovice, ki sta bila lani obsojena na večje zaporne kazni radi »requisition de persona« o osebi zloglasnega colotijevca Fabiana, ki se je zlasti »izkazala ob priliki neke »čistke« za časa osvobodilne borbe v Borštu. (Na zatožni klopi so bili razvede iz omenjenih, tudi drugi njuni tovaršji, ki so bili že na lanskem procesu oproščeni vsake kazni.) Porotno sodišče je tokrat pristlo do pozitivnega zaključka. Vse obtožbe je namreč popolnoma oprostilo.

Vsi demokratični listi so že morali biti vsi obtoženi oproščeni, do česar pa žal takrat ni prišlo. In tako sta morala dva obsojena predsedeti v zaporu skoraj poldrugo leto.

Porotno sodišče se je ob tej priliki izkazalo za nepristransko in pravično. Toda, kot je storilo v tem primeru, bi moralo storiti tudi v številnih drugih primerih, kajti številne so bile obsojbe partizanov za dejanja, ki so bila v marsičem podobna onim, ki jih je tokrat spoznalo za nekazniva.

Ljudska prosveta

9. t. m. bo v Padričah na prostem velika kulturna prireditve v bogatim sporedom. Govoril bo tov. Stane Bidovec, nastopili bodo pevski zbori, openski orkester in dramska skupina iz Sv. Ivana z zabavnim prizorom s petjem.

TITOVCE NE BRIGA OBRAMBA NAŠEGA JEZIKA

Protestne resolucije so podpisovali tudi v repentaborski občini. V Velikem Repnu pa beležimo dokaz značilen primer, ki nam dokazuje vse »ednoslovnost« titofasističnih agentov, ko gre za obrambo naših narodnih pravic. Titovski občinski svetovalec Škrkar Silvester je namreč gladko odklonil podpis na protestno resolucijo, češ da je v skupaj le propagandna kominformističnost. Morda je v svoji zakrknosti in sovražnosti do demokratičnega pokreta celo mislil, da prihaja »admirant« titofasisti iz Moskve. Nam omenimo še, da titofasisti agent Škrkar Silvester ni podpisal niti resolucije za prepoved atomske bombe. Tako se je izkazoval ne le kot sovražnik borbe za enakopravnost slovenskega jezika, marveč obenem kot zvesti hlapec »rešice« blaznežev, ki pripravljajo iletovstvu atomski pokoli.

Protestne resolucije so podpisovali tudi v repentaborski občini. V Velikem Repnu pa beležimo dokaz značilen primer, ki nam dokazuje vse »ednoslovnost« titofasističnih agentov, ko gre za obrambo naših narodnih pravic. Titovski občinski svetovalec Škrkar Silvester je namreč gladko odklonil podpis na protestno resolucijo, češ da je v skupaj le propagandna kominformističnost. Morda je v svoji zakrknosti in sovražnosti do demokratičnega pokreta celo mislil, da prihaja »admirant« titofasisti iz Moskve. Nam omenimo še, da titofasisti agent Škrkar Silvester ni podpisal niti resolucije za prepoved atomske bombe. Tako se je izkazoval ne le kot sovražnik borbe za enakopravnost slovenskega jezika, marveč obenem kot zvesti hlapec »rešice« blaznežev, ki pripravljajo iletovstvu atomski pokoli.

Protestne resolucije so podpisovali tudi v repentaborski občini. V Velikem Repnu pa beležimo dokaz značilen primer, ki nam dokazuje vse »ednoslovnost« titofasističnih agentov, ko gre za obrambo naših narodnih pravic. Titovski občinski svetovalec Škrkar Silvester je namreč gladko odklonil podpis na protestno resolucijo, češ da je v skupaj le propagandna kominformističnost. Morda je v svoji zakrknosti in sovražnosti do demokratičnega pokreta celo mislil, da prihaja »admirant« titofasisti iz Moskve. Nam omenimo še, da titofasisti agent Škrkar Silvester ni podpisal niti resolucije za prepoved atomske bombe. Tako se je izkazoval ne le kot sovražnik borbe za enakopravnost slovenskega jezika, marveč obenem kot zvesti hlapec »rešice« blaznežev, ki pripravljajo iletovstvu atomski pokoli.

ŠPORT

KOSARKA. V nedeljo 9. julija na igrišču DSZ, ul. Conti 11. Sv. Alojz - DSZ ob 7. uri; Arzenal B - Sv. Mark ob 8. uri.

BALINCANJE. Program tekem za nedeljo 9. julija 1950: SKUPINA A: Igrišče Nardin ob 16. uri Nardin - Arzenal B; Igrišče Kačun ob 16. uri Costalunga - Dugulin B; Igrišče Baldi ob 16. uri Baldi A - Mezeg ob 16. uri Bellavista A - Aegat A; Igrišče Americana ob 16. uri Americana B - Giardinetto B; Igrišče Barkovlje.

SKUPINA B: Igrišče Pavan ob 16. uri MM. GG. - Vespucci A; Igrišče

TEDENSKI KOLEDARČEK

Sobota 8. Elizabeta Nedelja 9. Veronika Ponedeljek 10. Apolonij Torek 11. Pij I. Sreda 12. Mohor in Fort. Četrtek 13. Anaklet Petek 14. Bonaventura Povprečna dolžina dneva 15 ur 28 min.

ZGODOVINSKI DNEVI
9. 1941 so bili v Zagrebu ustreljeni od ustaše Božo Adžija, Ograjec Prica in Otokar Kerševan in drugih sedem demokratov.
13. 1920. so italijanske sovražnosti in fašistične horde pokvale narodni dom v Trstu.
14. 1789. se je začela krvalva francoska revolucija.
14. 1905. je umrl v Novem mestu pisatelj Janez Trdina. Znan po njegove »Bajke in zvezke« Gorjancih.
14. 1948. je neki Palante izvršil atentat na voditelja italijanske Komunistične partije tov. Palmira Togliattija.

TRST II.

Val. dol. 343,9
SOBOTA: 13.20 Salonski kvartet; 18.30 Oddaja za najmlajše; 20.30 Programski periskop; 21. Sobotni večerni koncert.
NEDELJA: 9. Kmetijska oddaja; 11.30 Aktualnosti; 12. Od melodije melodijske; 13. Glasba po željah; 14. Glasba po željah; 15. Glasba po željah; 16. Glasba po željah; 17. Glasba po željah; 18. Glasba po željah; 19. Glasba po željah; 20. Glasba po željah; 21. Glasba po željah; 22. Glasba po željah; 23. Glasba po željah; 24. Glasba po željah; 25. Glasba po željah; 26. Glasba po željah; 27. Glasba po željah; 28. Glasba po željah; 29. Glasba po željah; 30. Glasba po željah.

NECCHI novi model BU

ŠKUPINA C: Igrišče ex Paradiso ob 14.30 Sv. Mark B - Florioleone; Igrišče na Proseku ob 15. uri Prosek - Sv. Alojz A; Igrišče Ronchetto ob 16. uri Postelegraf - Esono-Club; Igrišče ex Celeste ob 16. uri Fonz. liberi - Magdalena; Igrišče Vespucci ob 16. uri Vespucci B - Potok; počiva Tirolese B.

SKUPINA D: Igrišče Giardinetto ob 16. uri Giardinetto A - Sv. Mark A; Igrišče Tirolese ob 16.30 Arzenal A - Ravasini Sv. Ana; Igrišče Tirolese ob 14.30 Tirolese A - Corsi A; Igrišče M.te Fiascone ob 15. uri Pečar B - Bazovica; Igrišče Mario ob 16. uri Aegat B - Sv. Ivan; počiva Sv. Alojz B.

TRST - ul. Battisti 12 - tel. 65-33 - TRŽIČ - Corso del Popolo 28